

LA QUOTIDIANA

FMR Fundaziun Medias Rumantschas, Via da Masans 2, 7000 Cuirra, 081 544 89 11, redacziun@fmr.ch

Plaz per il velo sin la posta be cun reservaziun

Tgi che lascha transportar il velo da l'auto da posta, sto questa stad reservar e pajar per quai ina taxa. **Pagina 2**

Ustaria Orta Lon cun nova gestiun

Cun Annatina e Roger Rieder-Hassler ha l'ustaria Orta a Lon survagnì novs possessurs. **Pagina 8**

FMR FUNDAZIUN
MEDIAS
RUMANTSCHAS

südostschweiz

GRISCHUN CENTRAL

Turitgais fan exercizis en Surses

Exercitar tut las eventualitads – quai ha fatg la Protecziun civila Oberes Furttal dal chantun Turitg en il Surses. 45 umens han passentà ses curs da repetiziun en il Grischun, cun er cuschinar e durmir en in implant da protecziun civila. Els han lavurà en differents lieus, per exempel a la piazza da giugar a Cunter u sin l'Alp Flex. Là han ils Turitgais renovà la punt ch'è vegnida donnegiada dacurt d'ina bova. *Martegn Netzer*, il schef dalla grupp da lavurants communal da la vischnanca Surses, è cuntent cun la lavur da la Protecziun civila Oberes Furttal. (fmr) **Pagina 8**

SURSELVA

Il campiu David Mancino sieta liung e precis.

FOTO PAUL DUFF

Atmosfera speciala silla piazza da golf

La fin dall'jamna vargada ein ils verds sereins dalla piazza da golf a Selva vegni transformai en in'arena per la Classica da Swiss Footgolf. Giugadurs e giugaduras da 18 tiaras ein serimnai per cumbatter en questa mischeida unica da ballapei e golf. La topografia varionta dalla piazza cun plauns, crests e laghets ei stada la sfida perfetga pils participonts e las participontas. Performanzas remarcablas ein vegnidas observadas, inclusivamein tschun giugadurs che han gartegiau la ruosna cun ina suletta frida. Quella colligaziun da dus sports pretenda gronda habilitad. La tenuta da sportists e sportistas digl entir mund ha schaffiu in'atmosfera remarcabla a Selva. (fmr) **Pagina 4**

GRISCHUN CENTRAL

Cun igl cudesch tras igl Parc Bavregn

Avànt diesch ons e l'emprema ediziun digl guid da cultura a cuntrada digl Parc Natiral Bavregn vagnida realisada. Igl parc e carschieu durànt quels ons a cunquagl ear la sia impurtanza sco actur an la regiun. La nova ediziun aczentuescha quella muntada digl Parc Natiral Bavregn ad ear l'impurtanza da la glicud digl teritori. Igl cudesch cun 196 paginas sadeditgescha a diferaintas tematicas. Igl amprem survignan las lecturas ad igls lecturs infurmaziuns davart igl parc natiral sez. Oters temas en l'istorgia, la cultura, igls carstgans, l'economeia a la part «sen vieadi». Egna lectura varieada par tuts e tutas. (fmr/ste) **Pagina 7**

Tut che emprenda rumantsch

A Samedan vegni empris puter gia dapi l'emna passada, e dumengia han era cumenzà ils curs da sursilvan a Glion. Entant che Samedan ha cun 90 annunzias in pau pli paucs interessents ed interessentas che l'onn passà, ha Glion cun 154 annunzias pudì registrar in nov record.

FMR

Glindesdi ha la Chesa Planta Samedan beneventà a la segunda ed ultima emna da lingua e cultura per questa stad. Tenor l'organisatura dals curs da puter, *Martina Shuler-Fluor*, han ins registrà cun 90 annunzias in pau pli paucas che durant ils ultims onns. Ma per la paja ha la Chesa Planta Samedan augmentà la puschida ed introduci in curs da repetiziun. Ultra da quai è per questa stad era vegnida intro-

ducida la segunda part dal mez d'instrucziun «Rumauntsch cun schlauntsch», ch'era vegni reedi e publitgà l'onn passà da la Fundaziun de Planta Samedan. Il success dal nov mez d'instrucziun pon ins gia observar vi da las capacitads da conversaziun dils participants, uschè l'organisatura.

Ils curs sursilvans

En la claustra da las soras dominicanas ha il manader dals curs sursilvans *Conradin Klais*

beneventà dumengia passada 154 persunas. In nov record da participantas e participants. Il nivel pli aut dals curs è occupà cun 47 persunas. Ellas san gia far conversaziuns per rumantsch e giaudan da s'approfundar mintga stad en lingua e cultura. Ils curs da quest onn en Surselva stattan sut il moto «valurs». Uschia ha *Conradin Klais* discurrì a la festa d'avertura cun *Martin Killias* che presidescha l'organisaziun naziunala Protecziun da la patria dal senn da mantegnair e proteger valurs. **Paginas 3 e 6**

«Shaq chala.»

Il ballapedist Xherdan Shaqiri chala da dar per l'equipa naziunala svizra. El ha procurà per blers sigls da legria e sajettà gols da bellezza.

FOTO AUGUSTIN BEELI

Tratga per tratga, cumbats a Flem

Il sport da curling vala sco «schah sin glatsch». Quest'jamna ei quella halla da curling a Flem, la Waldhaus Arena, lu veramein reservada pil schah. Igl ei buca mo in jug, mobein in sport mental. Per la quarta gada a Flem separticipeschan rodund 300 giugaduras e giugadurs al campiuonadi svizzer, il turnier principal digl onn en nossa tiara. Denter quels ein *Jonas Wyss* da Cuera e *Fabian Bänziger* da Pfäffikon. In ei campiuon svizzer, l'auter ambizius da gudignar il tetel. (fmr/abc) **Pagina 3**

20029

Servetsch d'abunents e da
distribuziun: tel. 0844 226 226
mail: abo@somedia.ch

9 771424 749004

Tarmetter purs e baghegiar tuors

Dapresent ei a Flem per la quarta gada il campiunadi svizzer da schah. La FMR ha visitau il turnier ella Waldhaus-Arena e discurren cun protagonistas ed organisaturs.

AUGUSTIN BEELI/FMR

Al turnier separticipeschan treis profis activs ed in pensiunau e duas dunnas ch'ei medemamein profis. In dils meglers dil mund va era culla bandiera svizra, numnadamein Li Min Peng che habitescha ad Adliswil. El ei carschius si ell'Ucraina nua che ses geniturs ein emigradi dalla China. Gl'um dall'annada 1997 vala sco in dils meglers giugadurs da schah dil mund. Tras sia dimora en Svizra astga el separticipar l'emprema gada al turnier naziunal 2024.

Ils 30 meglers dalla tiara

L'internaziunalitad ed il lungatg engles seigien usitai tiel schah, declara Markus Angst. El ei plidader da medias dalla Federaziun svizra da schah. Vendergis eis el arrivau a Flem per rapportar dil turnier principal digl onn. Varga 250 persunas separticipeschan a quel. La gron-

Sill'aissa «van» 16 figuras alvas e 16 figuras nerass el cumbat. FOTOS SOMEDIA/AUGUSTIN BEELI

da part vegn per cumbinar il grond turnier digl onn cun vacanzez ellas munto-gnas. 30 giugaduras e giugadurs han ambiziuns pli grondas. En quater cate-

gorias dattan ellas ed els sin in nivel internaziunal: Ils diesch meglers dalla Svizra ella categoria elita, tas diesch dunnas pil tetel da campiunessa e la catego-

ria dils seniors ei reservada als diesch meglers seniors da nossa tiara.

Las 255 persunas ch'ei s'annunziadas pil turnier a Flem ein buca schi ambiziussas. 41 giugaduras e giugadurs ch'ei commembras e commembres dalla Federaziun svizra da schah san tuttina far in'experientscha speciala e dar sil nivel d'elita. Tochen e cun dumengia dat l'elita nov partidas, las categorias generalas siat.

130 aissas

Tgi che dat schah, sa ch'ina partida sa cuzzar gitg. 16 figuras nerass e 16 alvas «van» ina encunter l'autra sill'aissa, che consista da 64 quaders, era ners ed alvas. Cun trer la sort spera mintga giugadura e giugadur da trer ina cefra alva, pertgei tenor la regla entscheiva lezza il giug. Sill'aissa dat ei offensivas e consequentamein era defensivas. All'entschatta ein otg purs, dus cavals, dus curridders, duas tuors sin quella, las figuras ston avanzar,

quader suenter quader. Avanzar e sede-fender sebratta, tut funcziuna cun quintar e preparar tactivas. Duas figuras da mintga color, il retg e la dama, ein las centralas dil giug. Ina partida sin nivel ault sa cuzzar tschun e dapli uras.

La halla ch'ins drova gl'unviern per dar curling – il sport ch'ins numna schah sil glatsch – ei quest'jamna veramein halla da schah. Las liungas meisas adattadas per «tavolatas» han si 130 aissas dil giug roial. Il ruaus absolut ei ina regla che tuts enconuschan. Nuot astga disturbar la concentraziun. Sco quei che Markus Angst ha confirmau alla FMR, separticipeschan treis grondmeisters internaziunals al turnier a Flem. In da quels ei Li Min Peng. «Plinavon Sebastian Bogner da Nossadunna e Nico Georgiadis da Turitg», aschia Markus Angst. El sez vegn da Dulliken el cantun Solothurn ed ei dapi decennis commember dil club da schah dad Olten.

Quater damondas al defensur dil tetel d'elita

Fabian Bänziger ei naschius 2002 e carschius si a Pfäffikon el cantun Sviz. Cun sis onns ha el entschiet a dar schah. Oz, cun 22 onns, ha el il tetel da meister internaziunal. Onn vargau ha Fabian Bänziger gudignau il turnier d'elita a Leukerbad ed ei daventaus campiun svizzer.

FMR: Vus essa vegni cheu a Flem per defender il tetel. Co veseis Vus Vossas schanzas?

Fabian Bänziger: Ei vegn ei ad esser grev da defender il tetel, pertgei uonn ei l'entira elita svizra cheu a Flem, propi ils meglers dalla Svizra. Jeu fetsch miu pusseivel. La davosa gada gl'onn vargau a Flem erel jeu vegniun tierz.

Tgei munta schah per Vus?

Concentraziun, sport e passiu.

Essas nervus all'entschatta da quei campiunadi svizzer?

Na, jeu hai rutina avunda e sai co ei va. Da mes trenaders dil club da schah March-Höfe a Pfäffikon hai jeu survegniun bia cussegls e sai profitar da lur experientschas.

Co ston ins s'imaginar in trenament da schah?

En emprema lingia cun dar. Lu cun sligiar pensums tactics, cun quintar variantas e studegiar partidas veglias,

per exempel matchs denter Karpow e Kasparow.

Contas uras ad jamna essas Vus vidlunder?

Jeu sun profi, perquei eis ei miu paun da mintga gi. Igl ei in avantag ch'jeu sai luvrar el menaschi gastronomic da mes geniturs. Pliras gadas ad onn separticipeschel jeu ad otg tochen diesch turniers ad onn.

Dar schah ei mentalmein fetg preten-sius. Co regenerais e fageis Vus pausa?

Ei constat, serevegnir e relaxar ei zun impurtont. Quei fetsch jeu cun far sport e cun leger.

Fabian Bänziger da Pfäffikon/SZ vul defender siu tetel da campiun svizzer.

Definir, encurir, eruir valurs

Dumengia suentermezgi ha il cuors da romontsch sursilvan dalla Fundaziun retoromana FRR entschiet a Glion. Cun 154 participontas e participonts eis ei in niev record.

Ell'aula dalla claustra dallas soras dominicanas ha il menader dil cuors, Conradin Klaiss, discurren cun Martin Killias dil motto da quei cuors: las valurs.

Il professor emeritau per dretg penal presidiescha l'organisaziun naziunala Protecziun dalla patria.

AUGUSTIN BEELI/FMR

Il nivel pli ault dil cuors ei occupaus cun 47 persunas che capeschan e san conversar per romontsch. Ellas ed els gaudan da s'approfundir mintga stad en lungatg e cultura dalla Surselva. «Quei nivel stuein nus menar en treis classes», ha il directur Conradin Klaiss informau durant il beinvegni ell'aula. El ha menziunau il diember da record da 154 participontas e participonts che visetan uonn il cuors.

In protector da valurs

Gl'interess d'emprer romontsch para dad esser schi gronds sco mai. Quell'impresiu ha la fiasta d'avertura dil cuors intensiv da romontsch sursilvan 2024 dau. Suenter igl aperitiv ei l'aula s'emplenida per ina emprema sentupada el plenum. «Il cuors entscheiva cun bia romontsch, ed era empau tudestg», ha Conradin Klaiss dau d'entellir.

El center dalla fiasta ei stau in discurs cun Martin Killias. 38 onns eis el staus professor per dretg penal e criminologia, el ha dociu e retschercu allas universitats da Turitg, Losanna e Sogn Gagl. Il tat seigi carschius si ad Andiast, ha el declarau e menziunau sia affecziun pil romontsch, insumma per lungatgs, cultura e historia. Empau ord casualitad era el vegniun viaden ella giurispudenza ed ella carriera academica. «Dapi mia emeritaziun sai jeu sededicar a spartas che han

Sil podium ha il professor emeritau Martin Killias (dretg) discurren cun Conradin Klaiss davart la protecziun dalla patria.

interessau mei da pign ensi», ha el tradiu durant il discurs.

Al dialog ha Conradin Klaiss enviad il professor cun ina intenziun clara: Il motto dil cuors da romontsch 2024 ei numnadamein «valurs». Martin Killias presidiescha dapi 2015 la Protecziun dalla patria dil cantun Turitg e dapi 2017 era l'organisaziun tetgala svizra. El ei quasi in protector naziunal da valurs. «Valurs ei entatgei che mintga persuna definescha sezza», ha il hosp al podium puntuau.

Proteger ni sbuar

Ella constituziun federala ein in triep valurs vertentas fixadas, per exempel la libertad, ils quater lungatgs equivalentes, la suveranitat dils cantuns. En quei connex ha Conradin Klaiss supplicau Martin Killias da preleger gl'artichel 78 cul tetel «Protecziun da natira e patria». Il professor ei carschius si a Turitg, ha denton empru romontsch e discuora currentamein. El dialog ha el midau dil romontsch tiel tudestg e viceversa. Sco el ha detg, ei il respect per la memoria era ina

Ils 154 participonts dil cuors da romontsch a Glion han tedlau cun ureglias gizzadas.

FOTOS AUGUSTIN BEELI

valur. «Per esser ventirevels stuein nus sentir bein, e las regurdientschas e la memoria ein essenzialas leutier.»

Cun plirs exempels ha Martin Killias lu circumscret il senn dil mantener e proteger valurs. Quel cuntrastescha cun disfar e spazzar, per exempel objects historics, e remplazzar cun niev e modern. «Alla memoria collectiva va schi bia a piarder, perquei stuein nus sedustar da cass tier cass per talas valurs.» El ha argumentau ina dallas incumbensas dalla Protecziun dalla patria. Schurmegiar va-

lurs vul dir ch'ins sto sedustar per quella: «A nossa organisaziun fan ins savens la reproscha ch'ella vegli crear in «Ballenberg». Nus essan lunsch naven da gliez. Pertgei objects ch'ei oz sigl areal da quei museum el liber ella Part-sura bernesa s'udessan buca leu, mobein en lur liug oriund», ha Martin Killias getg. Igl ei ina explicaziun plausibla ell'epoca, nua che l'economia emprava da sbuar objects historics – pervia da valurs monetaras e rentabilitad – e cun quei destruir sapientamein memoria e cultura.

LA QUOTIDIANA

FMR Fundaziun Medias Rumantschas, Via da Masans 2, 7000 Cuirra, 081 544 89 11, redacziun@fmr.ch

«The Goat» e sias motto-partis

Tgi è Nino Schurter propi? Quai respundan trais da las pli impurtantas persunas en ses team. [Pagina 2](#)

Cun cot e giaglinas

La FMR ha dà in sguard sin e sper il palc da l'Open Air Lumnezia e constatà: Intgins vegnissan il pli gugent cun cot e giaglinas sin l'areal da camping. [Pagina 5](#)

FMR FUNDAZIUN
MEDIAS
RUMANTSCHAS

südostschweiz

SURSELVA

Record da participontas e participonts

154 persunas ein separticipadas las davosas duas jamnas al cuors da romontsch sursilvan dalla Fundaziun Retoromana (FRR). Quei cuors ha liug dapi entgins onns a Glion ella claustra dominicana. Sco quei ch'il directur dil cuors e menader dalla FRR, *Conradin Klais* di enviars la FMR, hagi ins contonschiu uss ina grondezia ideala cun entochen 160 annunzias. «Cun quella grondezia havein nus denton contonschiu ina limita che nus vulein e savein buca survargar pervia dil plaz el liug nua che nus esan oz.» Il venderdis-sera han las participontas ed ils participonts dil cuors da romontsch sursilvan 2024 fatg fiasta da ventschidas cun ina sera da recreaziun. (fmr/mg) [Pagina 7](#)

GRISCHUN CENTRAL

Nova ruta segl Piz Mitgel procura per resalvas

La senda diagonala – la senda per ascender – è la raschung, tgi la senda ferrada agl Piz Mitgel è neida sarada igl onn 2017. Per ascender ins è catto ena nova ruta, chegl na plai pero betg a tots. [Pagina 12](#)

FOTO SANDRA BALZER

La senda ferrada segl Piz Mitgel è sarada siva digl onn 2017, chegl perveia digl prieveil da crudada da crappa. Cun ena nova ruta less igl cumegn puspe darveir la senda. E chegl na plai betg a tots, uschia tgi igl cumegn è puspe retratg la dumonda da biagier. Scu chegl tg'igl mastral digl cumegn da Surses *Daniel Wasescha* è detg anvers RTR, ins viglia scu amprem far ena meisa radonda cun tot igls involvos. Cunzont dalla vart digls catscheders dettign resalvas. Tenor igl guardiaselvaschigna *Armando Janett*, fetscha la nova ruta angiu digl Piz Mitgel chitos. Chella vigna ainten ena zona tgi cunfinescha cun en asil da selvaschigna, chegl pudess caschunar disturbis pigls animals. Per chellas resalvas n'è *Geni Ballat*, iniziand dalla senda ferrada, nigra tgapientscha. (rtr/fmr) [Pagina 12](#)

SURSELVA

Event da slackline per la pendentia

L'Uniu la pendentia Mustér ha organisau la sonda in'occurrentia da slackline sil tschancun dalla punt pendentia che vegn construida naven digl uost 2024. Var 200 persunas han assistiu allas presentaziuns dallas atletas e dils atlets da Slackline Grischun. Ier dumengia ha l'Uniu grischuna da slackline demontau sia slackline sur la val. Cun demontar si'atgna suga ha ella era montau l'emprema suga da construcziun per installar la pendiculara da construcziun sur Culfons vi. Igl uost vegn entschiet cun la construcziun dalla pendentia. L'avertura ei prevedida pil november 2024. (fmr/mg) [Pagina 9](#)

Servetsch d'abunents e da
distribuziun: tel. 0844 226 226
mail: abo@somedia.ch

«Cheu culla gang»

A Degen cun lur «gang» n'èn la davosa fin d'emna betg mo stadas questas giuvnas sin la fotografia. Uschia per exempel era ils comembers da la Stubete Gäng, che han emprendi a l'Open Air Lumnezia rumantsch e preschentà lur grond hit «Dunne mit de Gäng» per rumantsch: «Cheu culla gang». 17 700 persunas ha il festival da musica sut tschiel avert carmalà da gievgia fin sonda. Sco gia l'onn passà n'è l'open air cun quai er quest onn betg stà vendì or dal tuttafatg. (rtr/fmr) [Paginas 3, 4 e 5](#)

«Cheu culla gang. Sas coi va. Si culla bratscha. Il tgil va a val.»

Emprima strofa da la chanzun «Dunne mit de Gäng» che la band Stubete Gäng ha preschentà a l'Open Air Lumnezia per rumantsch.

Chans pasturs i'l hotspot turistic

Pervi da la preschentscha dal luf sun ils chans pasturs quist on plü agitats ed agressivs in Val Müstair. Quai ha manà ad incidaints tanter ils chans pasturs e turists.

ANNETTA JANKA-ZINI/FMR

Quist on es in Val Müstair gnüda cumprova da la preschentscha d'ün tröp da lufs. Quai ha sco consequenza cha'ls chans pasturs, chi protegian la bescha cunter quists lufs, as cumporatan da maniera plü agitada ed agressiva. Avant ün temp esa gnü ad incidaints tanter quists chans pasturs e turists. Sco cha *David Spinnler*, mainagestiu dal Parc da natüra Biosfera Val Müstair quinta, d'airan turists in viadi cul velo in üna zona, ingio cha

«Quai ha fat gnir grits als chans pasturs ed els han mors als turists.»

David Spinnler, mainagestiu dal Parc da natüra Biosfera Val Müstair

la scossa da bescha pasculaiva culs chans pasturs. «Quai ha fat gnir grits als chans pasturs ed els han mors als turists.»

Pel mumaint sun ils beschs ed ils chans pasturs cun lur bescher illa regiun dal Lai da Rims. Dimena, precis i'l hotspot turistic. Cun saivs, signalisaziuns, tablas e brochüras sül lö ed online vegna rendü attent co chi'd es da's cumporatar in vicinanza dals chans pasturs. Tuots nu respettan las racumandaziuns ed i vain inavant ad inscunters tanter umans e chans pasturs. Üna sfida per tuot las partidas. [Pagina 11](#)

«Pli gronds vulein nus buca vegnir»

Il venderdis vargau han las absolventas ed ils absolvents dil cuors da romontsch sursilvan dalla Fundaziun Retoromana terminau lur cuors da stad 2024. Cun ina sera da recreaziun han 154 personas priu cumiau da lur magistras e magisters. Igl ei stau in cuors cun ina participaziun da record.

Las 154 absolventas ed absolvents han entchiet la sera finala cun duas canzuns.

La squadra da scolastas e scolasts dil cuors da romontsch dalla FRR. Davos dretg il directur Conradin Klaiss.

FOTOS MARTIN GABRIEL

MARTIN GABRIEL/FMR

Igl interess pil cuors da romontsch sursilvan dalla Fundaziun Retoromana (FRR) crescha ad in crescher. Uonn ha Conradin Klaiss, il directur dils cuors e menader dalla FRR beneventau ils 14 da fanadur 2024 buca meins che 154 absolventas ed absolvents al cuors ch'ei vegnius instruius sin plirs levels naven dils entscheviders entochen allas avanzadas.

Buns resuns

Duront igl aperitiv final dil cuors da romontsch sursilvan silla terrassa dalla Casa Sentupada ella claustra dominicana da Glion ha la FMR survegniu numerus buns resuns da participontas e participonts dil cuors e dallas 16 scolastas e scolasts che han instrui las davosas duas jamnas. Era Conradin Klaiss ei pli che cuntents. «Ins senta che la gliעד appreciescha da puspei esser presenta fisicamein suenter che nus havein stuiu viver

cun restricziuns duront il temps da corona. Ussa havein nus puspei l'atmosfera sco avon la pandemia. E quei lu aunc cun dapliras participontas e participonts.»

Grondezia ideala ei contonschida

Il directur dil cuors da romontsch sursilvan manegia ch'il cuors da stad dalla FRR seigi gia adina staus dapli che mo duas jamnas d'instrucziun en stanza da scola. «Nus purschin era in program da cultura e las absolventas ed ils absolvents han peda per tgirar la cuminonza ed il brat.» Insumma, constatescha il directur dil cuors, ch'el seigi cuntents cul cuors aschia sco quei ch'el seprenti ussa. «Nus havein contonschuiu la grondezia ideala. Pli gronds savein e vulein nus buca vegnir cul cuors da stad.» Ei emporti buca sch'ei seigi 154 ni era 160 participontas e participonts, di il menader dalla FRR. «Neu dil diember da scolastas e scolasts, neu dil plaz cun stanzas da scola, neu dil plaz ella mensa e neu

da parcadis havein nus contonschuiu ina limita che nus savein buca survargar.»

Persunas d'instrucziun ein raras

Ina sfida pil menader dalla FRR ei da survegnir avunda personas d'instrucziun pil cuors da romontsch. «Jeu hiel cattu uonn la davosa persona d'instrucziun per treis jamnas avon ch'il cuors ha entschiet. Ed jeu entscheivel adina ad encurir il december», di Conradin Klaiss. Ei seigi capeivel che scolastas e scolasts drovien lur vacanzas da stad per serevegnir e sepreparar pil proxim onn da scola. Ed ei detti magistras e magisters che veglien buca dar in cuors da duas jamnas. Mo tuttina spera el da saver motivar era pils proxims onns avunda magistras e magisters che hagian plascher d'instruir duront duas jamnas la stad.

Ins spera da saver restar

«Jeu sun enorm cuntents da saver finanziar il cuors da romontsch mintg'onn

grazia als fautors e donaturs», constatescha Conradin Klaiss. «Senza quels raps er en fuorma da garantias da deficit fussi ei nunpusseivel da realisar il cuors.» En quei connex menziunescha il directur dil cuors era la claustra dominicana cun la Casa Sentupada. «Nus vegnin susteni fetg dalla claustra. Nus essan tuts sut in tetg e savein far scola, magliar e durmir cheu. Tgei vul dapli.» Ins spera da saver restar ella Casa Sentupada era suenter la bardigliada dalla Scola mercantila Surselva. «Jeu savess el mument buca nua en Surselva che nus havessen plaz per far il cuors cun varga 150 personas en quella qualitat.»

In dar ed in prender

Il cuors da romontsch dalla FRR porta ina buna reputaziun alla Surselva sco destinaziun. Aschia dian ils responsabls dalla Casa Caltgera a Laax che ha dau albiert duront decennis entochen avon paucs onns alla FRR, che la Casa

Caltgera seigi vegnida enconuscenta lunsch entuorn pervia dils cuors da romontsch. Conradin Klaiss confirmescha quei enviers la FMR e manegia: «Nus survegnin uss annunzias da personas ch'ei stadas cheu ella Casa Sentupada a Glion ed han viu nies flyer. Quellas personas havevan da far nuot cul romontsch avon. Igl ei in dar ed in prender e jeu creigel che 154 participonts ei ina buna referenza.»

Novas purschidas naven d'atun

Dils 19 entochen ils 25 d'october 2024 vegn il menader dalla FRR a lantschar in niev cuors da romontsch d'atun a Curaglia el hotel Medelina. «Cheu setract'ei d'ina emprova cun in cuors da sis dis pils levels bass che vulan vegnir pli dabot vianon e stabilir quei ch'ellas ed els han empriu la stad», di Conradin Klaiss. «Pli naven organischesel jeu dils 7 entochen ils 9 da fevrer 2025 in cuors intensiv pils levels aults cheu en la Casa Sentupada.»

«Dar cuors da romontsch ei ina buna experientscha personala»

Duront la fiasta da finiziun dil cuors da romontsch dalla Fundaziun Retoromana ha la FMR entupau quater scolastas e scolasts e las duas secretarias dil cuors e dumandau, tgei experientschas ch'els hagian fatg cun instruir. (fmr/mg)

Daniel Pfister da Vuorz (scolast)

Mias scolaras e mes scolaras han vultu saver fetg bia detagls en connex cun la grammatica sursilvana. Quei ei stau interessant per mei, denton era ina sfida da declarar bein co igl ei precis. Quei ch'ei grev ein las biaras excepziuns ch'ei dat en nies lungatg. Igl ei stau duas jamnas intensiv ed jeu mez hiel era saviu profiter dil cuors sco scolast.

Sara Simonet da Curaglia (scolasta)

Jeu sun gia la tiarza stad sco magistra al cuors da romontsch dalla FRR. E mintga gada eisi ina nova e biala experientscha per mei. A mi plai l'atmosfera speciala ed ils contacts ch'jeu hiel era uonn puspei astgau haver.

Rita Wolf da Trun e Rilana Gienal da Curaglia/Cuera (secretarias)

La lavur dil secretariat dil cuors schai els detagls. Quei vul dir nus duas essan stadas responsabls per ils detagls naven dil formular d'annunzia entochen allas copias da material d'instrucziun. In'otra caussa ei da mirar che las gliestas d'empustar la tschavara curseschian, gliestas pil program accompignont ni era las finanzas. Ins vegn sco en in auter mund cheu. Bi per nus ei da veser il plascher ch'ils absolvents e las absolventas dil cuors han. Igl ei in'atmosfera fetg famigliara.

Flavia Hobi da Vilters (scolasta)

Jeu sun stada surstada con motivadas, respectivamein motivai che mes scolaras ein stai. Jeu hiel repartiun relativamein bia material cun pensums e l'auter di era tut fatg. Quei ha segiramein era motivau mei da dar tut. Igl ei stau ina biala experientscha.

Giulia Berther da Sedrun (scolasta)

Jeu hiel era giu ina gruppa fetg motivada. Nus havein fatg in fetg grond progress en quellas duas jamnas. Jeu hiel era bugen sch'ei vegn fatg damondas e sch'jeu saiel luvrar vid sli-giazziuns e communicar quellas suenter alla gruppa. Per mei ina buna experientscha trasatras.